Nro. 5.

FREDERYK AUGUST

z Bożéy Łaski Król Saski Xiąże Warszawski etc.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, wiadomo czyniemy, że Sąd Nasz Kassacyiny Xięstwa Warszawskiego wydał wyrok następuiący: —

Działo się w Warszawie w Pałacu zwykłych posiedzeń Rady Stanu, Krasińskich *zwanym, na posiedzeniu zgromadzonego Sądu Kassacyinego, dnia siedemnastego Stycznia tysiąc ośmset dwunastego Roku.*

SĄD KASSACYINY

Xięstwa Warszawskiego.

Między Augustem Fryderykiem Grothe de Buków, taynym konsyliarzem Króla Pruskiego, obrane do ninieyszéy sprawy zamieszkanie maiącym w Warszawie przy ulicy Krakowskie przedmieście pod liczbą 402. zanoszącym rekurs przeciw wyrokowi Sądu Appellacyinego Wydziału trzeciego w dniu drugim Maia roku zeszłego tysiąc ośmset iedenastego zapadłemu, przez Mecenasa Kajetana Kozłowskiego z iédnéy; — a Franciszką z Mycielskich, Alexego Kosińskiego małżonką, czyli oboygiem małżonkami, w dobrach Czarnym lesie, w Powiecie Czerskim Departamencie Warszawskim zamieszkałemi, do kassacyi powołanemi, przez Mecenasa Woyciecha Wasiutyńskiego, z drugiéy strony; —

Maiąc sobie rapportem Kommissyi Podań i Instrukcyi przełożony następuiący stan sprawy:

Franciszka z Mycielskich Kosińska będąc winną teraźnieyszemu rekursuiącemu z nabycia dóbr Czaplińka i Czarnego lasu resztę szacunkowéy summy, zawarła z nim w dniu trzydziestym Stycznia tysiąc ośmset dziesiątego przed Notaryuszem publicznym w Warszawie komplanacyą, w któréy nie dopłaconą należytość do Summy czterykroć dziewięćdziesiąt tysięcy złotych Polskich obliczono, i zaspokoienie onéy w ten ułożono sposób: iż przedaiący w części obligacyą w części różne zlewki na summę sto dziewięćdziesiąt tysięcy złotych otrzymał, reszta zaś trzykroć sto tysięcy złotych we trzech latach tysiąc ośmset iedenastym, tysiąc ośmset dwunastym, i tysiąc ośmset trzynastym, po sto tysięcy złotych co rocznie w dzień dwudziestego czwartego Czerwca opłaconą bydź miała z zastrzeżeniem wypłaty prowizyi od całkowitéy Summy co półroku z góry, zaczynaiąc od Swiętego Jana tysiąc ośmset dziesiątego, pod niezwłoczną exekucyą.

W dniu siódmym Sierpnia tysiąc ośmset dziesiątego przedaiący uczynił zapowiedzenie przez Burgrabiego, iż:

„ieżeli nabywaiąca półrocznego procentu iuż należnego w iednomiesięcznym przeciągu czasu nie zapłaci, ieżeli w skutku komplanacyi, dóbr nabytych w dzierżawę nie wypuści i czynszu dzierżawnego na opłatę długu nie odda, ieżeli tytułu własności na summy w komplanacyi ustąpione nie zapisze, ieżeli nakoniec zawarowanego *vadium* ośmnaście tysięcy złotych za niedopełnienie ugody w ręce przedaiącego nie złoży; tedy dobra przez nią kupione subhastacyi podpadną.”

Po takowém zapowiedzeniu, Franciszka i Alexy Kosińscy, zapozwali teraz rekursuiącego przed Trybunał cywilny pierwszéy instancyi Departamentu Warszawskiego w dniu pierwszym Września tysiąc ośmset dziesiątego, żądaiąc uchylenia zapowiedzianéy exekucyi; lecz wyrok Trybunału w dniu czternastym Września tegoż roku zapadły, wniosek powodów oddalił, i dalsze postępowanie w exekucyi zachował. — Nię znayduie się na tym wyroku zapisany rozkaz exekucyiny; lecz na żądanie Augusta Fryderyka Grothe w dniach piętnastym i dwudziestym trzecim Listopada tegoż roku, wydał zlecenia tak Burgrabiemu w celu opisania, iak Assessorowi sądowemu w celu sprzedaży dóbr pomienionych. Gdy tak ze strony teraz rekursuiącego doszła rzecz do obwieszczenia aktu zaaresztowania dóbr, i pierwszego terminu ogłoszenia warunków licytacyi, Franciszka i Alexy Kosińscy zapozwali powtór-

wtórnie Augusta Fryderyka Grothe przed Trybunał pierwszéy Instancyi, zarzucaiąc mu uchybienia istotnych pod nieważnością zaleconych w popieraniu subhastacyi formalności, i wnosząc aby cała ze strony iego czynność uchyloną została.

Wyrokuiąc w téy sprawie Trybunał na dniu ośmnastym Lutego tysiąc ośmset iedenastego, na mocy Artykułu 703. Kodexu postępowania, subhastacyą za nieważną uznał, z tego powodu, *iż wręczenie dłużnikowi obwieszczenia o dwa dni późniéy nastąpiło, niż umieszczenie w Gazetach, a zatém że obwieszczenia w Gazetach nie mogły bydź zaświadczone przez tych którym wręczone były.*

Sąd Appellacyiny, z odwołania się teraz rekursuiącego, powyższy wyrok na dniu drugim Maia tysiąc ośmset iedenastego potwierdził, z tym dodatkiem:

„iż Fryderyk Grothe, na mocy komplanacyi, z powodu niezapłacenia summy procentowéy, subhastacyi dóbr całkowitych żądać nie może, gdy nawet w przypadku niezapłacenia trzeciéy części kapitału przyiął warunek subhastowania takiéy tylko pomienionych dóbr części, iaka summie niezapłaconéy odpowiadać może.”

Przeciw temu wyrokowi, strona skarżąca, rekurs swóy na trzech opiera powodach:

1. że Trybunał Warszawski, którego wyrok Sąd Appellacyiny potwierdził, wyrokował nad żądanie strony, bo Kosińscy inne uchybienia w subhastacyi popełnione wnosili, a Trybunał zniszczył ią na mocy Artykułu 703. Kodexu postępowania, którego obrazy strona nie przywodziła;

2. że tenże Trybunał uchylaiąc subhastacyą na mocy art. 703. Kodexu postępowania, popełnił obrazę tego samego artykułu, gdyż w subhastacyi wszystko uskutecznionem zostało, czego powyższy przepis prawa wymaga;

3. że Sąd Appellacyiny też same uchybienia popełnił, gdy wyrok Trybunału zatwierdził, a nadto powtórnie nad żądanie strony i przeciw prawu wyrokował, uznaiąc że subhastacya nie ma mieysca, kiedy ta kwestya iuż wcześniéy na stronę rekursuiącego rozstrzy-

gnioną została przez wyrok *prawomocny* czternastego Września tysiąc ośmset dziesiątego.

Co do pierwszego, równie zapozwem iak obroną strony przeciwnéy w Trybunale składaną dowieść usiłuie, iż taż wniosek swóy uchylenia subhastacyi opierała iedynie na obrazie artykułów 673. 675. 678 i 700. Kodexu postępowania, tudzież na téy zasadzie, iż wyrok czternastego Września tysiąc ośmset dziesiątego, nadaiący prawo subhastacyi w obwieszczeniach dołączonym nie został, o artykule zaś 703. żadnéy nie czyniła wzmianki. Wyrokował więc Trybunał na zasadzie przez stronę niewnoszonéy; a Sąd Appellacyiny oprócz tego uchybienia przypuścił ieszcze nowy powód skargi, w dodaném do wyroku pierwszéy Instancyi obiaśnieniu, który to powód chociażby w instancyi Appellacyinéy był wnoszonym, w myśl artykułu 464. Kodexu postępowania przyiętym bydź nie mógł. —

Co do drugiego, przywodząc artykuł 703. Kodexu postępowania twierdzi, iż formalność w nim przepisana w całéy zupełności zachowaną została, gdyż *przysądzenie przygotowawcze* nastąpić miało dnia dwudziestego Lutego, a gazeta z obwieszczeniem datowaném dnia siódmego Lutego, wyszła dnia dziewiątego tegoż miesiąca, to iest na dni iedenaście wprzód, który to przeciąg czasu, w stosunku do odległości dóbr aresztowanych, od mieysca w którém zasiada Trybunał zgadza się z powyższém prawa przepisem. — Wreszcie nie znayduie strona rekursuiąca w pomienionym artykule tego wyraźnego prawidła iżby *obwieszczenia w gazecie zawierały w sobie podpisy osób którym wręczone były.*

Co do trzeciego, odwołuiąc się do wyroku Trybunału w dniu czternastym Września tysiąc ośmset dziesiątego zapadłego, twierdzi, iż kwestya, „*czyli subhastacya ma mieysce?*” była iuż tym wyrokiem prawomocnie rozstrzygniona. Strona powołana w pozwie swoim z którego powtórny dnia ośmnastego Lutego tysiąc ośmset iedenastego zapadł wyrok nie wnosiła innéy kwestyi, iak tylko o uchylenie *przysądzenia przygotowawczego*, z powodu uchybionych formalności, nie wnosiła ani tego iż *subhastacya mieysca nie ma*, ani tego aby pierwszy wyrok Trybunału był uchylonym. Sąd zaś Appellacyiny nie przestaiąc na wniesieniu strony na przysądzeniu drugiego wyroku Trybunału, wyrzekł *iż subhastacya mieysca nie ma*, a przeto samo zniósł wyrok prawomocny czternastego Września tysiąc ośmset dziesiątego.

Odpowiadaiąc na te zarzuty strona do Kassacyi powołana odwołuie się nayprzód do swoich obron w niższych instancyach iako w nich między artykułami Kodexu postępowania, przytaczała i artykuł 703. który Sąd przyiął za zasadę swego wyroku. Twierdzenie to popiera samemiż wyrazami dekretu, *iako przywodziła przez obrońcę swoiego w ogólności prawidła o zaięciu nieruchomości w Artykule 717. zawarte*, który to artykuł stanowi; iż formalność subhastacyi artykułem 703. wskazana iest pod nieważnością zaleconą. Istotném i iedyném było żądaniem strony powołanéy tak w Trybunale iak w Sądzie Appellacyinym uchylić subhastacyą przeciw warunkom komplanacyi, za półroczny procent od summy trzykroć sto tysięcy złotych, do całych dóbr wymierzoną, które przed siedmio laty rekursuiący za sześć kroć czterdzieści ośm tysięcy złotych powołanéy przedał, i nadto przepisem Kodexu postępowania przeciwną. Nie przeszły więc Sądy wyrokuiące za prawne swéy władzy granice, i to tylko rozsądzały co było istotnie wnoszoném.

Lubo, zdaniem strony powołanéy wyrok czternastego Września tysiąc ośmset dziesiątego zapładły wstrzymania subhastacyi nie dozwolił, przecież iuż ztąd za prawomocny uważanym bydź nie mógł, gdy ani formą exekucyiną opatrzonym, ani obrońcy strony nie był wręczonym. Sama nawet strona rekursuiąca nie uznawała iego prawomocności gdy oświadczyła, że exekucyą nie z mocy onego wyroku, lecz z mocy komplanacyi prowadzi. Lubo więc rekursuiący exekucyą daléy uskuteczniał, był powtórny spór o to; czyli miał za sobą prawne powody, i czyli postępowanie iego odpowiadało prawnym przepisom; a Sądy wyrokuiące sądząc i o uchybieniu form postępowania, i o nieważności całego aktu subhastacyi, przeciwnéy wyraźnym opisom tranzakcyi, nie popełniły zarzucanéy prawa obrazy.

W takim stanie wzaiemnych sporów, strona rekursuiąca na mocy artykułu 10. pod liczbami 1. i 3. Organizacyi Sądu Kassacyinego, domaga się skassowania zaskarżonego wyroku, strona zaś do Kassacyi powołana wnosi odrzucenie rekursu.

Po wysłuchaniu zatém rapportu Kommissyi Podań i Instrukcyi, oraz wniosków Królewskiego przy Sądzie swoim Prokuratora, zaprzeczaiącego kassacyi wyroku,

SĄD KASSACYINY

zważywszy

iż zarzucane Sądowi Appellacyinemu wyrokowanie nad żądanie strony nie iest ugruntowaném, ponieważ iak się okazuie z wyroków pierwszéy i drugiéy Instancyi strona w ówczas powodowa, a teraz powołana żądała skassowania subhastacyi, a skassowanie iéy z innego powodu, nie z tego który strona wnosiła, podług artykułu 10. Organizacyi Kassacyinéy nie może bydź nazwane wyrokowaniem *nad żądanie strony*.

zważywszy

iż drugi zarzut obrazy wyraźnego prawa nie iest dostatecznie udowodnionym, chociaż bowiem nie z samego art. 703. Kodexu postępowania, lecz z artykułu tego w związku z artykułami 681. 682. 683. i 684. mógł Sąd wyrokuiący uznać że *obwieszczenia* w subhastacyi *podane do gazet winne bydź opatrzone zaświadczeniami osób którym wręczone zostały*, a przez to w takowéy decyzyi obrazy wyraznego prawa nie popełnił; —

zważywszy nakoniec

iż strona rekursuiąca stawaiąc przed Sądem Appellacyinym nie zasłaniała się wyraźnie powagą wyroku Trybunału pierwszéy Instancyi w dniu czternastym Września tysiąc ośmset dziesiątego zapadłego, nie odwoływała się do iego prawomocności, i sprawy pomienionym wyrokiem obiętéy, od rozpoznania Sądu Appellacyinego nie wyłączała; Sąd zaś Appellacyiny sądząc sprawę w duchu komplanacyi na dniu trzydziestym Stycznia tysiąc ośmset dziesiątego zawartéy, pomienionego wyroku Trybunału nie uchylił, lecz obiaśniaiąc drugi wyrok Trybunału w dniu ośmnastym Lutego tysiąc ośmset iedenastego zapadły, uznał iż subhastacya do dóbr całkowitych ściągać się nie może, iżby zaś nie miała się ściągać do części tychże dóbr należnéy summie odpowiadaiącéy tego nie wyrokował;

Waiemne spory stron rozsądzaiąc:

Rekurs Augusta Fryderyka Grothe de Buków na początku wymieniony odrzuca; summę dwadzieścia pięć złotych w papierze

stęplowanym od wpisu złożoną utwierdza, takąż summę równie w stęplowanym papierze od ninieyszego wyroku opłaconą przez rekursuiącego mieć chce, i tegoż stosownie do artykułu 58. Organizacyi Sądu swego, na powrócenie kosztów stronie powołaney, oraz na zapłacenie grzywien na fundusz ubogich w summie sto pięćdziesiąt złotych skazuie — mocą ninieyszego wyroku.

(podpisano) St. POTOCKI Prezes.
(L.S.) L. Osiński Pisarz S. K.

Wydrukować
Felix Łubieński
Minister Sprawiedliwości.

Zgodno z Oryginałem
(L. S.) *Antoni Joneman*
Sekretarz Jeneralny.